
Auca de Josep Ruaix i Vinyet

Bon gramàtic, escriptor, de Calders senyor rector

1. Així que neix l'any 40
a la vila de Moià,
en Ruaix no plora, canta
i xiuxiua en català.
2. La seva mare, Maria,
i el seu bon pare, Miquel,
en una espardenyeria
es guanyen el pa i el cel.
3. De petit va als Escolapis
a aprendre de lletra i més:
hi comença a agafar el llapis
i despunta entre els primers.
4. Així que pot, l'home ingressa
al Seminari, content,
i entre els companys, sense pressa,
experimenta un invent:
5. Les seves fitxes, on mostra
les normes d'ortografia,
fàcils com el parenostre,
o com una avemaria.
6. I aviat corre la brama,
més enllà del Moianès,
que seguint el seu programa
s'aprèn llengua com si res.
7. Ell, però, va fent la seva.
S'ordena el seixanta-sis
i posant la mà a l'esteva
llaura la mar de felïç.
8. Se'n va a Roma, al Pontifici,
fins a l'any setanta-u.
Torna aquí i amb nou desfici
treballa més que ningú.
9. Acaba filologia,
fa de mestre i corrector,
i dient missa en fa via
com escau al bon rector.
10. Mentrestant, les seves fitxes
es van escampant arreu,
tant o més que unes salsitxes
que estiguessin bé de preu.
11. Amb elles la normativa
s'explica la mar de bé.
No para la rotativa;
tothom les fitxes vol fer.
12. Treballant com la formiga,
en Ruaix, discret, tenaç,
i envoltat de gent amiga,
13. Així ha creat escola,
quan a la Universitat
ni tan sols li deien «hola»
i pocs li feien costat.
14. Del país, de punta a punta,
ha descrit el seu parlar
i ha estat membre de la Junta
Permanent de català.
15. Ha fet d'assessor lingüístic
de moltes publicacions,
amb son toc característic
i subtils observacions.
16. Segueix Fabra i fins l'esmena
en alguns casos, si cal,
i va bastint a balquena
un corpus gramatical.
17. I de més d'una revista,
com és «Llengua Nacional»,
on exposa el punt de vista,
en Ruaix n'és el puntal.
18. Entre els lingüistes famosos
té pes la seva opinió
i en els temes espinosos
sap quedar com un senyor.
19. En Josep Ruaix no para
com a mestre i capellà.
«Estudis de llengua» ara
acaba de publicar.
20. I segueix, incombustible,
tothora al peu del canó,
com un servidor impassible
de la llengua i la nació.
21. A la Secció Filològica,
molts l'hi trobem a faltar:
per mil fets, per pura lògica
i pel bé del català.
22. Val a dir que com a premi
té de Sant Jordi la Creu
i l'estima del seu gremi:
això sí que no té preu!
23. Si el rector de Vallfogona
és valorat com qui més,
també com a nova icona
cal valorar el de Calders.

---

ens ha anat marcant el pas.

24. Per això, amb molta eufòria,
li diem fent-li costat:
«Pep Ruaix, has fet història,

---

gràcies pel que ens has dat!»

Joan Vilamala, 2017